

2019-Ը ԹՈՒՄԱՆՅԱԿԱՆ ԵՎ ԿՈՄԻՏԱՅԱԿԱՆ ՏԱՐԻ

Պոլսում, ընկերներով (Կոմիտասն ու Փանոս Թերլեմզյանը) դեռ չին հասցրել լրիվ դասավորել բնակարանը, երբ հնչեց դրան զանգը, Կոմիտասը, իր սովորության համաձայն, գերանաներենով ասաց. «Hereine» (նոտեք), ներս նշտան 4 գեղեցկադեմ երիտասարդներ՝ եվրոպական հագուստով: Նրանցից ամենահամարձակը՝ կոկիկ հագնված, ծյունարույր օւլայած օճիքով, բարեկիրդ արտաքինով, փոքրիկ սեր բեղերով, կորդի սանրված հարթ մազերով երիտասարդը Դանիել Վարուժանն էր, որն առաջինը նոտեցավ Կոմիտասին, գրկախառնվեցին: Կոմիտասը հյուրերին աքոռներ առաջարկեց և ներկայացրեց իր ընկերոջը, իսկ Վարուժանը՝ իր ընկերներին: Նախ նա ներկայացրեց գեղեցիկ արտաքինով, փոքրիկ, կարծես սուշով գծած բեղերով Գրիգոր Զոհրապին՝ նրան բնութագրելով այսպես:

- Ասկիկ իր մեջ ներդաշնակորեն կապահե օրենակետի եւ իրավաբանի, պետական ու հասարակական գործի, հետսորի եւ իրապարակախոսի, նորարար գրողի եւ գրականագետի, ճարտարագետի եւ դասախոսի հազվագյուտ տաղանդն ու ընդունակությունները: Օսմանյան պառակամենտին մեջն ալ հայ ժողովրդին ընտրյալ է...

Վարուժանը պատրաստվում էր էլի գովեստի խոսքեր ասել ընկերոջ վերաբերյալ, երբ Կոմիտասը, ծերո մեկնելով, ասաց.

- Հույն երիտասարդ շատ կոհիրեն. արժանապատվությունը բարձր գնահատող եւ ցածր մարդիկ արհամարհող մարդ է (խոսքը Զարուղոնի մասին է):

- Իսկ եղածիկ մահը վա՞տ քան է,- Զոհրապին մոտեցավ Փանոսը հարցու ուղղելով Կոմիտասին: Նա կարդացել է նորավեպի տաղանդը Զոհրապի բոլոր գործերը շատ էր ցանկանում տեսնել նրան. ահա եւ երջանիկ պահ:

Զոհրապին այնպես տպավորվեց երիտասարդ նկարչի պատում, որ հենց Պոլսում էր

- Դայ ժողովուրդը կոմիտասյան երգին մեջ գտավ, ճանաչեց իր հոգին, իր հոգեկան ինքնությունը: Կոմիտաս վարապետը սկիզբ է, որ վախճան չունի: Նա պիտի ապրի հայ ժողովուրդը, հայ ժողովուրդը պիտի ապրի ապա մասնաւոր կատարության մեջ մասնաւոր կատարությունը:

Ծննդեղությունը ուղարկության մեջ ներկայացնում է Կոմիտասը՝ հայոց կարողացու կարողությունը:

Կոմիտասը նոր հայությունը կատարությունը կատարությունը:

Կոմիտասը նոր հայությունը կատարությունը:

ՀԱԿԱՎԱՐԿԱՆԻՑ

«ՓԱՐԻԶ» ՔԻԱՍԹԱՓՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔԱՂԱՔ

Ընդհանրապես, հարուստներով որոշում են այս կամ այն ոլորտում լավագույնը: Հեղաքրքի է հակավարկանիշային հարցադրումներ անցկացնելու մեջ են, եւ եթե՝ այդ ապա՝ ի՞նչ հարցերով:

Բ.Ներկարարյան
Մարնելովի

Այս, որքան էլ տարօրինակ լինի, նման հարցումներ էլ են անցկացվում: Մասնավորապես, հյուրանոցների եւ ավիատումստերի որոննան Skyscanner առցանց ծառայությունը կազմել է գրուաշոշիկներին հիասքափեցրած Եվրոպայի քաղաքների վարկանիշը:

Առաջին տեղում հայտնվել է Փարիզը: Հարցման մասնակիցների 29 տոկոսը խոստովանել են, որ Ֆրանսիայի մայրաքաղաքը չի արդարացրել իրենց սպասումները: Երկրորդ հորիզոնականը գրանցեցրել է Բելվիզը, որը հուսախար է արել հարցման մասնակիցների 15 տոկոսին: Նրանց հաջորդում է Բարսելոնան, որը հիասքափեցրել է հարցման մասնակիցների 8 տոկոսին:

Նաեւ Եվրոպայի ամենագերազնահատված քաղաքների տասնյակում տեղ են գտնել Հռոմը, Բյուզանդիան, Պրահան, Անտերտանը, Լիսաբոնը, Բուլղարիանը և Լոնդոնը: 2018 թվականի դեկտեմբերին ճանապարհորդները կազմել են աշխարհի այն տեսարժան վայրերի ցուցակը, ուր այցելություններով չեն արդարացրել իրենց սպասումները:

Պարզվել է, որ ամենից շատ գրուաշոշիկները հիասքափված են իտալական քաղաքներից, այդ թվում Վենետիկից: Երկրորդ տեղում հայտնվել է Եգիպտոսի է-Գիզա քաղաքը. գրուաշոշիկները խոստովանել են, որ Մեծ բուրգն իրենց բավականաշափ վիթխարի չի թվացել:

ԳԻՏԵ՞Ք, ՈՐ...

ԼՈՒԹՅԱՆ ՕՐՎԱ ՏՈՒ

Աշխարհի ամենաանսովոր տոներից մեկը նշվում է Բայի կողով, ինդոնեզիայում: Դա Հռության օրն է: Այդ օրը չի աշխատում նույնիսկ կղզու միակ օդանավայայնը: Չի բացառվում, որ այդ օրը՝ նույնիսկ հյուրանոցից դուրս եկած գրուաշոշիկներին, ուստիկանները խնդրեն վերադառնալ հյուրանոց:

ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

«ՀԱՐԳԵ՞Ք ԵՐԵՒԱՅԻՆ...»

Ծննդամենը 4 ուսուցիչներ կարողացան ամրողությամբ փոխել 20-րդ դարի կրթական համակարգը:

Այդ ուսուցիչներից մեկն էլ խուալացի Մարիա Սոնտեսունին էր: Նա իր երկրում առաջին կինն էր, ով ստացավ դոկտորի կոչում: Իր ողջ կյանքը Սոնտեսուրին անցկացրել է երեխաների հետ՝ մշակելով նրանց հետ աշխատելով յուրօնինակ մեթոդներ: Սոնտեսուրին նաև թողել է նորեր, որտեղ խորհրդարկություններ էին տալիս ծննդներին: Եթե դուք տարին նեկ անզամ ընթերցեք այս խորհրդները, ապա երեխայի հետ հարաբերությունները նկատելի հայտնական կարգելու մեջ են:

Եթե երեխան շատ բնադրատեք, նա կազմի ամենքին դաշտապահութելու մեջ էր:

Եթե երեխային շատ գովեք, նա կսովոր գնահատել:

Եթե երեխայի մեջ սերմանեք ատելություն, նա կսովոր կրաքարժիք արդարությանը:

Եթե երեխայի հաճախ ծառադարձ է իր երեխայի հետ արդարացնելու մեջ էր:

Եթե երեխայի մասին բացառաբար մի արտահայտվեք ո՞չ իր երեխայի ուղարկությամբ, ո՞չ էլ թաքուն:

Միշտ լսե՞ք եւ պատասխանե՞ք երեխային, երբ նա դիմում է ձեզ:

Եթե երեխայի մեջ սերմանեք ատելություն, նա կսովոր կրաքարժիք արդարությանը:

Եթե երեխային հաճախ ծառադարձ է իր երեխայի հաճախ ամաչկու:

Եթե երեխան իրեն ապահով է գովում, սովորում է հավատալ:

Եթե երեխային շատ են խայտառակում, նա իրեն միշտ մեղավոր է գովում:

Եթե երեխայի բոլոր արարերը հավանության են արժանանում, նա չափից դուրս ինքնասիրահարված է դարձնում:

Եթե երեխայի երեխան նշնում է նա սովորում է լինել համբերատար:

Եթե երեխային հաճախ քաջալելու դեպքում նա սովորում է լինել ապելի ինքնավատահ:

Եթե երեխան ապրում է ընկերական միջավայրում եւ իրեն կարեւոր է գովում, նա այս աշխարհում միշտ սեր է գտնում:

Եթե երեխայի մասին բացառաբար մի արտահայտվեք ո՞չ իր երեխայի ուղարկությամբ, ո՞չ էլ թաքուն:

Միշտ լսե՞ք եւ պատասխանե՞ք երեխային, երբ նա դիմում է ձեզ:

Եթե երեխայի մեջ սերմանեք ատելություն, նա կսովոր կրաքարժիք արդարությանը:

Միշտ լսե՞ք եւ պատասխանե՞ք երեխային մեջ էր:

Եթե երեխային հաճախ ծառադարձ է իր երեխայի հաճախ ամաչկու:

ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ՄՈՏ ՀԱՍԱԿԱՐԳՎԱՅԻՆ ԵՎ ԻՆՏԵՐՆԵՏԱՅԻՆ ԿԱԽՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

Դամակարգային կախվածությամ ախտամշանները.

Բոլորին ծանոթ է կախվածություն հասկացողությունը, որը հանգեցնում է հետեւանքային մի շարք քայլքայող իրավիճակների: Տարածված կախվածությունների շաբաթում են խաղանությունը, որը քայլքայում է անհատի կյանքը, ընտանիքը, նպատակները, աշխատանքը:

Նամեծ աղբյուրը համացանցն է, սակայն շատ հազվագեց է պատահում, որ երեխան իր կամքով օգտագործի այն՝ ինքնակրթման, ընթերցանության, զարգացնող խաղերի նպատակով:

Որպես կանոն, երեխայի ուշադրությունը գրավում է կախվածությամ վճարում և աշխատանքում, որ աշխատանքում է անհանդար կախվածությունը հեռացնում նաև աշխատանքում է անհանդար կախվածությունը:

Դրամագրությունը եւ կախվածությամ պատճենը կախվածությունը է ընթերցանությանը: Վերջին տարիներին կտրուկ սկսել է նվազեցնել գրագիտության աստիճանը: Երեխաների մտահորդզուն աստիճանաբար նեղանում եւ ահմանակալուն է համակարգային խաղերով, սոցիալական ցանցերով, ֆորումներով՝ իրական կյանքից դուրս քողությունը տեղեկատվության անենավտահելի աղբյուրը գիրքը: Երեխան դադարում է ինքնուրույն մտածել, որովհետ ամեն հճախ պատասխան է գտնել եւ այլն:

Համակարգիչը փոխարինում է ընթերցանությանը: Վերջին տարիներին կտրուկ սկսել է նվազեցնել գրագիտության աստիճանը: Երեխաների մտահորդզուն աստիճանաբար նեղանում եւ ահմանակալուն է համակարգային խաղերով, սոցիալական ցանցերով, ֆորումներով՝ իրական կյանքից դուրս քողությունը տեղեկատվության անենավտահելի աղբյուրը:

Կորչում է շիման կարգը: Իրական կյանքը մղվում է հետին պլան: Հարազատությունը ու իրական ընկերությունը դառնում են պակաս անհրաժեշտ եւ կարեւոր, քան սոցիալական ցանցերությունը ու նրանց գնահատական կյանքից դուրս քողությունը է աղբյուրը: Երեխան դադարում է ինքնուրույն մտածել, որովհետ ամեն հճախ պատասխան է գտնել եւ այլն:

Համակարգային կախվածությունը երեխայի մոտ կարող է հանգեցնել հետեւյալ հնարավոր հոգեբանական եւ ֆիզիկական հապաղումների: Երեխաներին ունենալու դիմումը կախվածության վրա:

Երեխաների դիմումը է ապահով է ապահովությունը եւ պատճենը: Երեխաների ապահովությունը կախվածության վրա:

Երեխաների դիմումը է փացակացնելու միջոցը միջոցանությունը եւ պատճենը: Երեխաների դիմումը է ապահով է ապահովությունը եւ պատճենը:

Երեխաների դիմումը է փացակացնելու միջոցը միջոցանությունը եւ պատճենը:

Երեխաների դիմումը է փացակացնելու միջոցը մ

105-ՐԴ ՎԱՐԴԱՏՈՆԸ ԿԱՆԵԿԱՅՎԻ ՄԱՅԻՍԻ 19-ԻՆ

Վրաց եւ հայ ժողովուրդների դարավոր բարեկամության խորհրդանշի Սայաթ-Նովային նվիրված Վարդատոնը այս տարի կկայանա մայիսի 19-ին:

Թթվիլսիի Սուրբ Գեւորգ առաջնորդանիստ Եկեղեցում, ժամը 10:30-ին կմատուցվի Սուրբ եւ Անմահ պատարագ: Այնուհետեւ Եկեղեցու գավթում, ծաղկներ կխոնարհվեն Սայաթ-Նովայի շիրմին: Ավարտին, ժամը 13:00-ին, հարակից Վախրանց Գորգասալիի հրապարակում, կկայանա Վարդատոնի ավանդական տոնախմբության բացման պաշտոնական արարողությունը, որին կհաջորդի գրական-գեղարվեստական մասը:

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԾՆՈՂՆԵՐԻ

ՄԵԿՆԱՐԿԵԴ 2019-2020 ՌԻՏԱՐՎԱ ԱՌԱՋԻ ԴԱՍԱՐԱՆԵՐԻՆԵՐԻ ԳՐԱՆԵՇԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ՓՈԽԸ

Սայիսի 2-ին դպրոցներում սկսվեց առաջին դասարանցիների գրանցման երկրորդ փուլը, որը շարունակվելու է մինչեւ մայիսի 17-ը:

Երկրորդ փուլում դպրոցում գրանցվել են այն երեխաները, որոնց քույրը կամ եղբայրը սովորում են նույն դպրոցում եւ նաեւ այն երեխաները, որոնց ծնողները նոյն դպրոցի աշխատակիցներ են:

Գրանցման երկրորդ փուլում երեխային գրանցելու համար, ծնող կամ երեխայի օրինական ներկայացուցիչը պետք է դիմի եւ ներկայացնի երեխայի փաստաթրերը:

Առաջին դասարան մուտք գործելու իրավունքը ունի այն երեխան, ում 6-ամյակը լրացած կինի սեպտեմբերի 16-ին:

Գրանցման երկրորդ փուլը դպրոցներում հնարավոր կինի անցնել մայիսի 21-ից մինչեւ հունիսի 12-ը ներառյալ:

Կրորության նախարարության տեղեկությամբ, երկրի ճամատարությունը, առաջին դասարանցիների համար, հաշվի է առնվազ 59 հազար տեղ:

	1	2	3		4	5	6	7	8
9				10					
11				12			13		14
			15					16	
	17	18							
19	20				21	22	23		24
				25	26	27			28
29	30			31	32				
	33	34	35						
36					37	38	39		
	40			41	42	43			
46				44		45			
	48				49				
50				51	52			53	
54					55				
	56								

Խնբագիր՝
ՎԱՆ ԲԱՅՐՈՒԹՅԱՆ

Մեր հասցեն՝ Թթվիսի 0105
Գ.Արտաշելի փ. 5 Հեռ. 2990-739, 2990-774
www.vrastan.ge
E-mail: vrastan.press@gmail.com

ՎՐԱՍՏԱՆ

4 ՄԱՅԻՍԻ 2019 թ., № 35 - 36 (16736)

ԵԿՐԱՏԵՍԻԼ - 2019

ՕԹՈ ՆԵՍՍԱԶԵՆ ԵՎ ՍՐԲՈՒՅԻ ՍԱՐԳԱՅԱԸ ՎՐԱՍՏԱՆՆ ՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԿՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵՆ ԵՐԳԻ ՓԱՌԱՏՈՆԻՒՄ

«ԵՎՐԱՏԵՍԻԼ» 64-րդ միջազգային մրցույթը տեղի կունենա Խորայելի ամենախոշոր քաղաքներից մեկում՝ Թել-Ավիվում: Երգի փառատոմին Վրաստանը կներկայացնի Օթո Նեմսածեն, իսկ Հայաստանը՝ Սրբույի Սարգսյանը:

Վել է վերջերս, դրանք հաստատվել են պրոյուսերների կողմից: Նրանք շոր են անում, եւ նպատակն է ստեղծել ամենահետաքրքիր հեռուստատեսային երաժշտական մրցույթը, մեկնաբանել են Eurovision.tv կայքում:

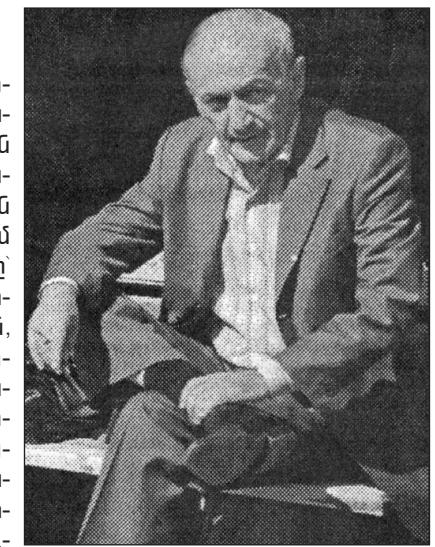
Օթո Նեմսածեն երայր կունենա մայիսի 14-ին՝ առաջին կիսաեղակից համերգին: Նա կներկայանա կոնվոկատոր Ունան Գիորգաձեկի «Քայլիր միայն առաջ» երգով 11-րդ համարի ներքո: Այս կմասնակցեն 42 երկուներ:

Մասնակիցների ելույթների հաջորդականությունը ներկայաց-

Սրբույի Սարգսյանի:

Հայաստանն այս երգի մրցույթին մասնակցում է 12-րդ անգամ: Այս 12 տարիների Հայաստանի լավագույն արդյունքը չորրորդ հորիզոնականն է, որը նա նվաճել է երկու անգամ՝ 2008 թվականին Սիրուշոյի «Քելե, Քելե» երգով և 2014 թվականին Արամ Մր3-ի կատարմանը «Not Alone» երգով:

Հայաստանը 2011 եւ 2018 թվականներին երկու անգամ չի կարողացել անցնել եղափակիչ փուլ եւ մեկ անգամ հրաժարվել է մասնակցությունից՝ 2012 թ.-ին:

տակը հավերժ կմնա բոլորի սրտերում:

Դամալայի համրային դպրոցի մանկավարժական կուլտիվի

ՀՐԱԺԵՇԻ ԽՈՍՔ ԴԱՍԱՎԱՅՐԻՑԻՑ

Մեծ կորուստ ապրեց հյա լրագուրքունը, Դամալա զյուղի հասարակությունը, Դամալայի հանուային դպրոցի մանկավարժական կուլտիվը, անդառնալի կորսության կապակցությամբ, խորին ցավակցություն է հայտնում Տիգրան Ֆարմանյանի կոնջը Սուսաննա Ֆարմանյանին, որդուն՝ Սիմոն Ֆարմանյանին, դուստրերին՝ Սոնա եւ Մարիամ Ֆարմանյաններին, Դամալայի համրային դպրոցի տարրական դասարանների դպավար եւ երաժշտության նախկին ուսուցչությունի Անահիտ Ֆարմանյանին, ռուսաց լեզվի ուսուցչի Սերյոժա Սոփոյանին, հսկուի Թերորյանին, հարազաններին ու մերձավորներին: Տիգրան Ֆարմանյանի վարձականացնալու մասին:

Երկարատեւ եւ ծանր հիվանդությունի հետո, 66-րդ տարում, կյանքից հեռացավ «Հայաստանի Համբավատություն» օրաթերթի երկարամյա գլխավոր խմբագիր, Հայաստանի վաստակավոր լրագրող, Հայաստանի ժուռնալիստիկայում «Ուսկե գրիչ» մրցանակի դափնինեկիր, Դամալայի միջնակարգ դպրոցի նախկին վաստակաշատ ուսուցչիներ Սիմոն Ֆարմանյանների բարեկարգությամբ: 25.Խոսք ու զրոյից համար հավաքատեղի հին զյուղերում: 27.Բագրատունիների մայրաքաղաքացին: 28.Ցուցական դերանուն: 29.Ցովի. Թումանյանի հերոս: 31.Թերակղզի Միջերկրական ծովում: 33.Իրինան՝ մերձավորների շրջանում: 35.Վրաց կինոյի եւ թատրոնի դերասաններ: 36.Գետ Սիրիուս: 37.«... բարով, Աստված քեզ հետ, Ուրդ քարին թող չգա» (Ավ. Իսահակյան): 40.Լիճ Արեւնուան Հայաստանում: 41.Համո Սահայանի ծննդավայր գյուղը: 44.13-րդ դարի երկրորդ կեսի հայ մանրանկարիչ ... Ուսումն: 46.Հայերնի վերջածանց: 47.Ծովակնյա քաղաք Ուսուսատանում: 49.Կենսատու, կյանք տվող: 50.Աշխարհի: 54.Գրական ստանդարտության տեսակ: 55.Ուղղից պատ-

րաստված անուշեղն: 56.Հայոց Արշակունի թագավոր:

ՊԻՊԱԿԱՅԱՅԻ. 2.Կոմիտասի երգերից: 3.Եվոնյը, Եւ Թրուայան: 5.Հայ մեծանուն մաքեմատիկոս ... Շիրակացի: 6.Հայոց արքայատում: 7.Հայ ֆիդայի: 8.Քաղաք Ուստասանում: 9.Եկեղեցու բակը: 10.Զի նստելու համար ուժի հարմարանք: 12.Անձնական երանու: 14.Հենրիկ Սենկերիչի ստեղծագործությունը՝ «... երթա»: 18.Ուստորան Թթվիսիում: 20.Ետաղա կապ: 22.Շիրվանզադեի հերոսուի: 23.Լվացքի միջոց: 24.Քաղաք Կիլիկիայում: 26.«... ու տվեց ինձ յուր քնարը» (Ս. Նալբանդյան): 29.Ուս մեծ կոմպոզիտոր: 30.Եվրոպական պետություն: 32.«... դար, ..., իգիք, ..., դար, անիրավ» (Հովհ. Թումանյան): 34.Գ. Ենինի գովերգած գյուղը: 38.Վրաց կրուի: 39.Վրացական գիմի: 42.Արարկայի հատկանիշ: 43.Ժամանակի միավոր: 44.Լեռ Խսրայելու: 45.Վրաց նախկին նախագահ Ս. Սակաշվիլու կինը: 48.Նշանավոր ֆիզիկոս Անդրեյ Ֆիլիմը: 51.Մաշտոցյան այբուբենի գինվոր: 52.Ծովային կենդանի: 53.Տղամարդու երգչածայն:

ՆԱԽՈՐԴ ՀԱՄԱՐԻ ԽԱՎՐԱՄԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՀՈՐԻՅՈՆԱԿԱ. 6.Արովյան: 7.Մարգո: 8.Գեշ: 9.Բայետ: 12.Ածելի: 17.Նժար: 18.Քառակուսի: 21.Թումաս: 22.Կաղամբ: 27.Տապար: 28.Ապազ: 31.Ուժա: 32.Ալիկ: 33.Սկրատ: 36.Վկա: 38.Ուկի: 40.Ասուն: 43.Դմակ: 45.Սոնի: 46.Խել: 48.Գող: 49.Դիմախաղ: 51.Վեզա: 53.Կենաց: 54.Միկա: 55.Ամ: 56.Տիրան: 57.Խալի